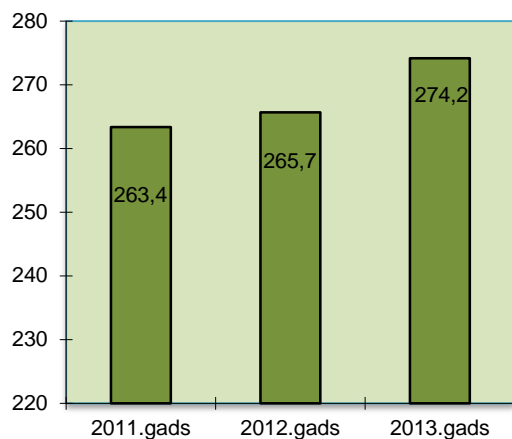

Naftas produktu (degvielas) aprite 2013.gadā

1. Akcīzes nodokļa ieņēmumi

(milj. Ls) 1.attēls

2013.gadā akcīzes nodoklis par naftas produktiem iekasēts **Ls 274,17 milj.** apjomā, kas ir par Ls 8,5 milj. jeb **par 3% vairāk** kā 2012.gadā.

2013.gadā, salīdzinot ar 2012.gadu, par Ls 7,01 milj. jeb 8% samazinājušies akcīzes nodokļa ieņēmumi par svinu nesaturošo benzīnu (*turpmāk – benzīns*).

Akcīzes nodokļa ieņēmumi palielinājušies:
- par dīzeļdegvielu, ieskaitot dīzeļdegvielu, kurai pievienota biodīzeļdegviela un dīzeļdegvielu, kuru izmanto par kurināmo (*turpmāk – dīzeļdegviela*) – par Ls 14,33 milj. jeb 8%;

- par sašķīdināto naftas gāzi, kuru izmanto kā degvielu (*turpmāk – autogāze*) – par Ls 1,08 milj. jeb 31% (*skatīt 1.pielikumu*).

Akcīzes nodokļa ieņēmumus par naftas produktiem 2013.gadā ietekmē:

- naftas produktu kopējā realizācijas apjoma pieaugums (+2%);
- naftas produktu patēriņa struktūras izmaiņas – 2013.gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, pieaudzis dīzeļdegvielas un naftas gāzes īpatsvars, attiecīgi samazinoties benzīna īpatsvaram kopējā realizācijā, t.i., – naftas produktus ar lielāku akcīzes nodokļa likmi aizstāj produkti ar zemāku akcīzes nodokļa likmi (*skatīt 4. nodaļu*);
- akcīzes nodokļa likmes, kas 2013.gadā netika mainītas (*skatīt 3.pielikumu*).

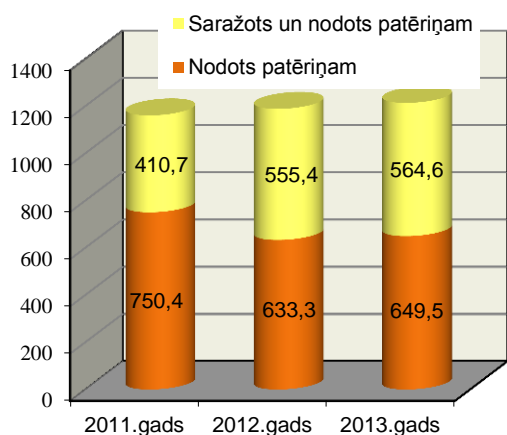
2. Naftas produktu (degvielas) aprītē iesaistītās personas

Latvijā 2013.gada decembrī komersantiem bija spēkā esošas speciālās atļaujas (licences) darbībai ar naftas produktiem un/vai biodegvielu:

- apstiprināta noliktavas turētāja darbībai – 92;
- reģistrēta saņēmēja darbībai – 2;
- reģistrēta nosūtītāja darbībai – 50;
- degvielas vairumtirdzniecībai – 32;
- degvielas mazumtirdzniecībai – 130.

3. Naftas produktu (degvielas) nodošana patēriņam Latvijā

(tūkst. tonnas) 2.attēls

2013.gadā kopumā patēriņam Latvijā nodoti naftas produkti (degviela) 1214,11 tūkst. tonnu apjomā, kas ir par 25,44 tūkst. tonnām jeb 2% vairāk kā 2012.gadā.

Veicot analīzi pa naftas produktu veidiem redzams, ka **2013.gadā** saglabājusies līdzīga tendence kā 2012. un 2011.gadā – patēriņam nodoto naftas produktu struktūra mainās par labu naftas produktiem ar mazāku akcīzes nodokļa likmi. **Palielinājies** patēriņam nodotais apjoms:

- autogāzei – par 11,58 tūkst. tonnām jeb 29%;

- dīzeļdegvielai – par 28,08 tūkst. tonnām

jeb 4%;

- petrolejai (ieskaitot reaktīvo degvielu) – par 6,18 tūkst. tonnām jeb 5%;

- sašķidrinātajai naftas gāzei, kuru izmanto par kurināmo (turpmāk – kurināmā gāze) – par 0,67 tūkst. tonnām jeb 2%;

- naftas produktiem, kuri tiek iekļauti grupā „citi” – par 2,23 tūkst. tonnām jeb 44%, kas skaidrojams ar to, ka tiek deklarētas un uzskaitītas smagās eļļas (metāla apstrādes vielas, citādas ziezeļļas un citādas eļļas), kas saskaņā ar likumā „Par akcīzes nodokli” veiktajiem grozījumiem, kuri stājās spēkā 2012.gada 1.februārī, tika iekļautas ar akcīzes nodokli apliekamo naftas produktu kategorijā un uz tām tiek attiecināta normatīvajos aktos noteiktā akcīzes preču aprītes kārtība.

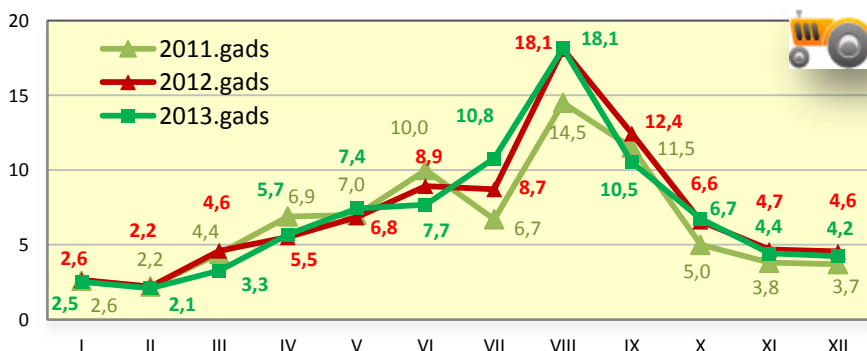
Vienlaikus par 16,77 tūkst. tonnām jeb 7% **samazinājies** benzīna, un par 6,11 tūkst. tonnām jeb 62% samazinājies degvielleļļas patēriņam nodotais apjoms (skatīt 2.pielikuma 1.tabulu).

Piecpadsmit **lielākie komersanti** pēc 2013.gadā kopējā patēriņam Latvijā nodotā naftas produktu (degvielas) apjoma uzskaitīti *4.pielikumā*.

2013.gadā akcīzes preču noliktavās kopumā saražoti (sajaukti, apstrādāti, fasēti) naftas produkti 757,45 tūkst. tonnu apjomā, kas ir par 74,85 tūkst. tonnām jeb **9% mazāk** kā 2012.gadā. Saražoto (sajaukto) naftas produktu kopējā apjoma samazinājums galvenokārt saistīts ar to, ka netika veikta petrolejas sajaukšana, kā arī par 24,42 tūkst. tonnām jeb 27% samazinājās biodīzeļdegvielas ražošanas apjoms (skatīt 2.pielikuma 1.1.tabulu). Jāatzīmē, ka 2013.gadā 89% no Latvijā saražotās biodīzeļdegvielas ir izvesta uz dalībvalstīm (uz Lietuvu, Zviedriju, Dāniju, Itāliju un citām).

Dīzeļdegviela lauksaimniekiem - nodošana patēriņam

(tūkst. tonnas) 3.attēls

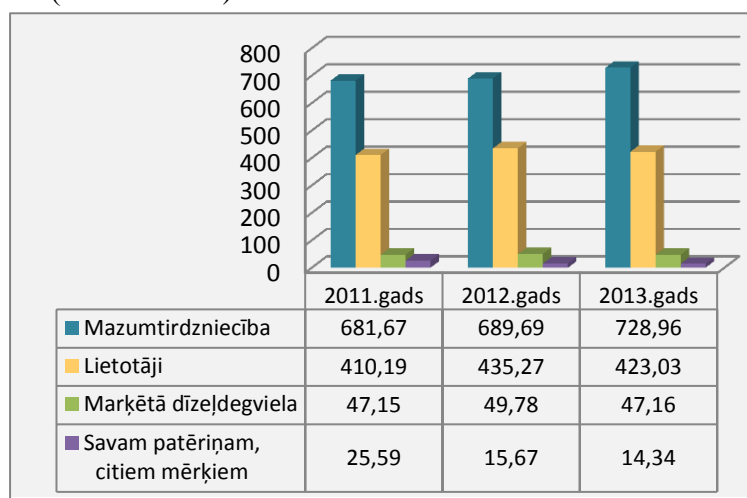
2013.gadā, piemērojot atbrīvojumu no akcīzes nodokļa, realizācijai lauksaimniecības produkcijas ražotājiem nodotas **83,57 tūkst. tonnas** dīzeļdegvielas, kas ir par 2,22 tūkst. tonnām jeb **3% mazāk** kā

2012.gadā.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2011.gada 3.maija noteikumu Nr.344 „Kārtība, kādā no akcīzes nodokļa atbrīvo dīzeļdegvielu (gāzeļļu), ko izmanto lauksaimniecības produkcijas ražošanai, lauksaimniecības zemes apstrādei un meža vai purva zemes apstrādei, kurā kultivē dzērvenes vai mellenes, kā arī zemes apstrādei zem zivju dīķiem” 22.punktu 2013./2014.saimnieciskajā gadā maksimālais kopējais dīzeļdegvielas daudzums, kam piemēro atbrīvojumu no akcīzes nodokļa, ir **108 992 100 litri** (+2 658 350 litri). Ņemot vērā, ka kopējais aprēķinātais dīzeļdegvielas apjoms pārsniedz maksimālo noteikto dīzeļdegvielas apjomu, Lauku atbalsta dienests veicis proporcionālu samazinājumu dīzeļdegvielas daudzumam uz vienu hektāru, nosakot likmi – **96 litri** par atbilstošās platības hektāru 2013./2014.saimnieciskajam gadam.

4. Naftas produktu (degvielas) realizācija

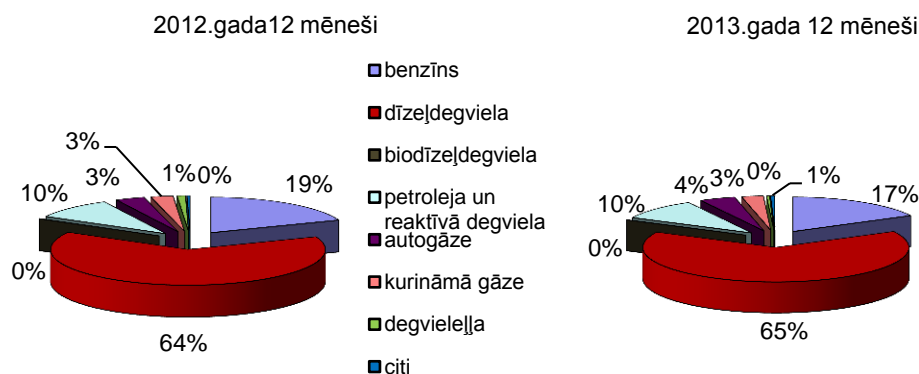
(tūkst .tonnas) 4.attēls

2013.gadā kopumā Latvijā realizētas **1213,49 tūkst. tonnas** naftas produktu (degvielas), kas ir par 23,07 tūkst. tonnām jeb **2% vairāk** kā 2012.gadā. Pieaudzis mazumtirdzniecībā realizētās degvielas apjoms, savukārt samazinājies lietotājiem (vairumtirdzniecībā) realizētās produkcijas apjoms, kā arī apjoms, kas izlietots savam patēriņam un citiem mērķiem un iezīmētās

(marķētās) degvielas realizācija tās lietotājiem.

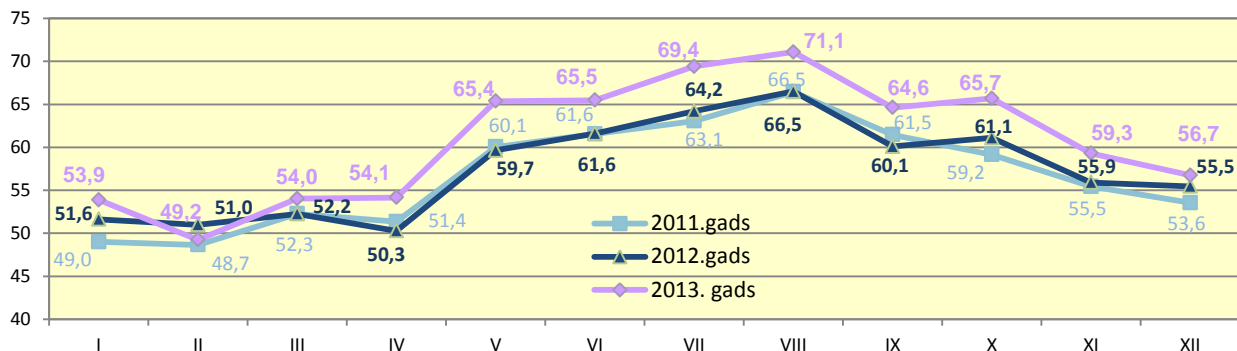
Naftas produktu veidu īpatsvars (procentos) kopējā realizēto naftas produktu struktūrā 5.attēls

2013.gadā līdzīgi kā iepriekšējā gadā, kopējā realizēto naftas produktu struktūrā palielinājies dīzeļdegvielas un sašķidrinātās naftas gāzes īpatsvars attiecīgi samazinoties benzīna īpatsvaram (skatīt 2.pielikuma 2.tabulu un 4.attēlu).

4.1. Naftas produktu mazumtirdzniecība

(tūkst. tonnas) 6.attēls

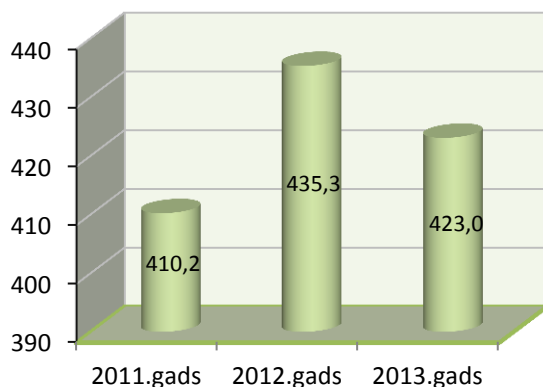

2013.gadā mazumtirdzniecībā kopumā realizētas **728,96 tūkst. tonnas** degvielas, kas ir par 39,27 tūkst. tonnām jeb **6% vairāk** kā 2012.gadā. Par 44,00 tūkst. tonnām jeb 10% palielinājies realizētās dīzeļdegvielas un par 11,87 tūkst. tonnām jeb 31% realizētās autogāzes apjoms. Turpretī realizētā benzīna apjoms samazinājies par 16,53 tūkst. tonnām jeb 7% (skatīt 2. pielikuma 2.1. tabulu).

4.pielikumā uzskaitīti **lielākie komersanti** vērtējumā pēc 2013.gadā **mazumtirdzniecībā** realizētā degvielas apjoma. Līderpozīcijās mazumtirdzniecībā realizētās degvielas apjoma ziņā līdzīgi kā 2012.gadā atrodas SIA „Statoil Fuel & Retail Latvia”, SIA „Neste Latvija” un SIA „Lukoil Baltija R”, Virši-A AS un SIA „East-West-Transit”.

4.2. Naftas produktu (degvielas) realizācija lietotājiem

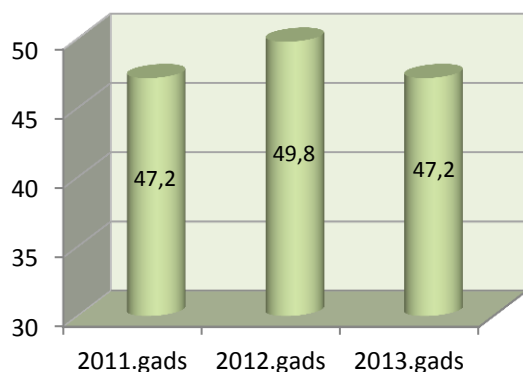
(tūkst. tonnas) 7.attēls

2013.gadā lietotājiem (vairumtirdzniecībā) kopumā realizētas **423,03 tūkst. tonnas** degvielas, kas ir par 12,24 tūkst. tonnām jeb **3% mazāk** kā 2012.gadā. Realizācijas apjoms samazinājies gandrīz visiem naftas produktu veidiem, izņemot petroleju, kuras realizācijas apjoms ir palielinājies par 5% un kurināmo gāzi – pieaugums 2% (skatīt 2. pielikuma 2.2.tabulu).

4.3. Marķētās dīzeļdegvielas realizācija

(tūkst. tonnas) 8.attēls

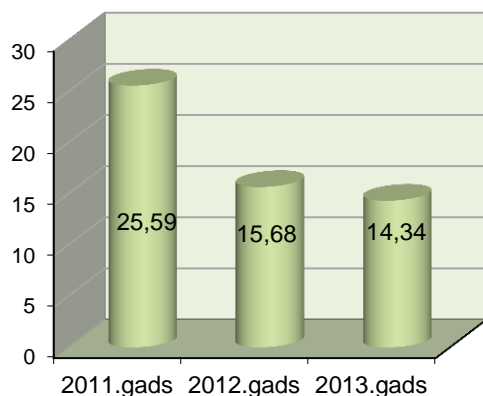
2013.gadā kopumā realizētas **47,16 tūkst. tonnas** iezīmētās (marķētās) dīzeļdegvielas, kas ir par 2,62 tūkst. tonnām jeb **5% mazāk** kā iepriekšējā gadā.

Realizācijas apjoms samazinājies gandrīz visām iezīmētās (marķētās) dīzeļdegvielas patērētāju kategorijām, izņemot kuģu apgādei realizētās degvielas

apjomu, kas pieaudzis par 2,57 tūkst tonnām jeb 19% (skatīt 2. pielikuma 2.3.tabulu).

4.4. Naftas produktu (degvielas) izlietojums savam patēriņam, citiem mērķiem

(tūkst. tonnas) 9.attēls

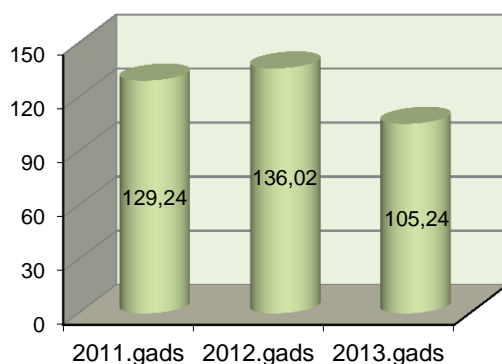
2013.gadā komersanti savam patēriņam un citiem mērķiem (tai skaitā citu preču, kas nav naftas produkti, ražošanai) kopumā izmantojuši naftas produktus **14,34 tūkst. tonnu** apjomā, kas ir par 1,34 tūkst. tonnām jeb **9% mazāk** kā 2012.gadā (skatīt 2.pielikuma 2.4.tabulu).

Vislielākais samazinājums ir degvieleļļai par 2,40 tūkst. tonnām jeb 71%, kas skaidrojams ar kurināmā veida maiņu komersantiem, kuri izmantoja degvieleļļu.

Palielinājums ir naftas produktu izlietojumam, kuri tiek iekļauti grupā „citi” - par 2,1 tūkst tonnām jeb 50%. Izlietojuma pieaugumu galvenokārt veido produkti, kuri saskaņā ar harmonizēto preču aprakstīšanas un kodēšanas sistēmu klasificēti ar kombinētās nomenklatūras kodu 27101999.

5. Naftas produktu (degvielas) realizācija vairumtirdzniecībā

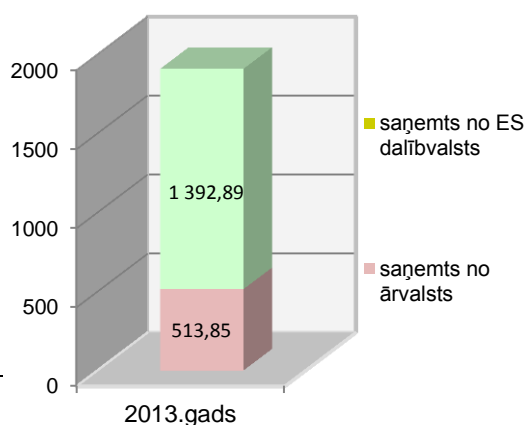
(tūkst. tonnas) 10.attēls

2013.gadā, izmantojot vairumtirdzniecības licences nosacījumus, kopumā realizētas **105,24 tūkst. tonnas** naftas produktu (degvielas), kas ir par 30,78 tūkst. tonnām jeb **23% mazāk** kā iepriekšējā gada attiecīgajā periodā. Realizācijas apjoma samazinājums ir vērojams visiem degvielas veidiem (skatīt 2.pielikuma 3.tabulu).

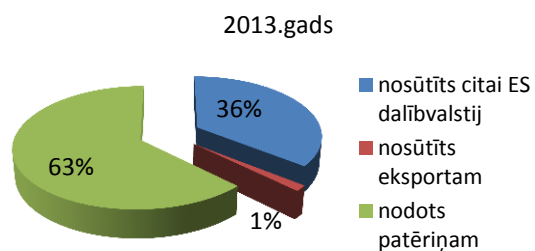
6. Naftas produktu saņemšana Latvijā un nosūtīšana uz citām ES dalībvalstīm un eksportam

(tūkst. tonnas) 11.attēls

2013.gadā kopumā Latvijas akcīzes preču noliktavās, reģistrēto saņēmēju un vairumtirgotāju noliktavās saņemti naftas produkti (degviela), to aizstājējprodukti un komponenti **1906,74 tūkst. tonnu** apjomā (t.sk. izejvielas biodīzeļdegvielas ražošanai). 73% no kopējā naftas produktu apjoma tika saņemti no citām ES dalībvalstīm un 27% no valstīm, kuras nav ES dalībvalstis. Saņemtie

naftas produkti (degviela) pārsvarā (63% no kopējā apjoma) tiek nodoti patēriņam Latvijā.

2013.gadā komersanti no akcīzes preču noliktavām Latvijā, piemērojot atlikto akcīzes nodokļa maksāšanu, kopumā nosūtījuši naftas produktus (degvielu) **718,92 tūkst. tonnu** apjomā, tai skaitā 689,35 tūkst. tonnas nosūtītas citām Eiropas Savienības dalībvalstīm un 29,57 tūkst. tonnas izvestas no akcīzes preču noliktavām to tālākai izvešanai uz trešajām valstīm (skatīt 2.pielikuma

4.tabulu).

Nosūtīto naftas produktu apjoms **2013.gadā**, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, palielinājies par 57,67 tūkst. tonnām jeb **9%**. Vērtējot pa produktu veidiem vislielāko īpatsvaru kopējā nosūtīto naftas produktu apjomā veido dīzeļdegviela (70%) un sašķidrinātā naftas gāze (14%) kā arī biodīzeļdegviela 8%).

Analītiskajā pārskatā un pielikumos, aprēķinot naftas produktu daudzumu tonnās, ir pielietoti sekojoši blīvumi: benzīnam - 0,765 t/m³; petrolejai - 0,78 t/m³; dīzeļdegvielai - 0,835 t/m³; biodīzeļdegvielai - 0,887 t/m³; marķētai dīzeļdegvielai - 0,835 t/m³, naftas gāzei - 0,55 t/m³.

Analītiskajā materiālā un pielikumos apkopota informācija no VID informācijas sistēmās iesniegtajiem pārskatiem uz datu apkopošanas brīdi. Informācija turpmākajās publikācijās var tikt precizēta.